

Viite: Opetusministeriön kirje 16.3.2009 Dnro 58/522/2009
Asia: Opetusministeriön päätös vuonna 2009 alkavasta korkeakoulutettujen oppisopimustyyppisestä täydennyskoulutuksesta

Valtion vuoden 2009 lisätalousarviossa (29.30.32) osoitettiin 1 000 000 euroa korkeakoulutettujen oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen tarjontaan. Opetusministeriö on käsitellyt korkeakouluilta 16.3.2009 pyydetty esitykset oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen aloittamisesta.

Korkeakoulut olivat aktiivisia oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen haussa. Hakemuksia lähetti 13 yliopistoa ja 26 ammattikorkeakoulua. Koulutuksia esitettiin yhteensä 116. Hakemukset arvioitiin pisteyttämällä ne hakukirjeessä esitettyjen kriteerien perusteella. Hakemusten tuli täyttää hakemuskirjeessä ilmoitettu alin yhteispistemäärä 12 ja osa-alueiden pisterajat.

Opetusministeriö on päättänyt osoittaa rahoitusta liitteessä 1 mainittuihin vuonna 2009 käynnistettäviin koulutuksiin. Opetusministeriö pitää tärkeänä, että rahoitusta saaneet korkeakoulut tekevät tiivistä yhteistyötä koulutushankkeiden toteuttamisessa ja jakavat kokemuksiaan erityisesti oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen toteutusmallien, työnantajayhteistyön, työssä oppimisen ja näyttöjen toteuttamisessa.

Opetusministeriö asettaa rahoituksen korkeakoulujen käyttöön erillisillä kirjeillä. Rahoitus myönnetään ehdollisena, koska koulutusten toteuttamiseen ja opiskelijamääriin liittyviä asioita on tarpeen vielä tarkentaa korkeakoulujen kanssa. Korkeakouluja pyydetään ilmoittamaan koulutuksiansa toteuttajien yhteyshenkilöt opetusministeriöön yhteydenpitoa varten.

Monet korkeakoulujen esittämistä koulutuksista olivat hyviä jatkokehittämisen kohteita, joita opetusministeriö toivoo kehitettävän tulevia oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen rahoitushakuja varten. Korkeakoulujen ja työelämän välisessä yhteistyössä on tärkeää selvittää keskeiset osaamistulokset ja tutkimustiedon ja työelämätiedon yhdistyminen erityis-pätevyyteen.

Erityispätevyyksillä tulee olla työelämässä vaadittavaan osaamiseen perustuva, valtakunnallinen ja selkeä kertaluonteisista koulutuksista poikkeava tarve ja luonne. Myös työssä oppimisen sisällöllinen ja menetelmällinen osuus vaatii kehittämistä.

Erityispätevyyden tuottama osaamistulos ja asema suhteessa tutkintoon johtavaan koulutukseen jäi useissa hakemuksissa vielä epäselväksi. Kehittäminen vaatii yhteyksien tiivistämistä aikuiskoulutukseen erikoistuneiden ja korkeakoulujen koulutusta antavien ja tutkimusta tekevien yksikköjen ja verkostojen välillä.

Monilla aloilla on erikoisosaamista, jonka osalta tulee arvioida, tuleeko osaaminen hankkia tutkintoon johtavassa koulutuksessa tai tutkinnon jälkeen suoritettavana erityispätevyytenä (esim. Venäjän kauppa, taidehallinto) Aloilla, joilla osaamisen hankintaan on jo paljon tutkintoon johtavaa koulutusta (esim. logistiikka, matkailu) ja mahdollisuus suorittaa tutkinnon osia avoimena korkeakouluopetuksena, on selvennettävä, tarvitaanko erityispätevyyksiä.

Opetusministeriö pitää tärkeänä kehittää oikeustulkkiensa osaamista. Oikeustulkkiensa asemaa ja koulutusta ollaan selkiyttämässä, joten koulutustarvetta oppisopimustyyppisenä täydennyskoulutuksena arvioidaan myöhemmin. Opetusministeriö pitää oppilaitosjohtamisen kehittämistä tärkeänä teemana, jota voidaan edistää esimerkiksi osana Osaava -ohjelmaa. Työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja ohjaamisen tarpeita tulee kartoittaa alkavissa hankkeissa ja tarvittavia toimintamalleja voidaan työstää esimerkiksi tulevaisuuden kehittämishankkeissa.

Opetusministeriö on tunnistanut lisäksi seuraavia alakohtaisia jatkokehittämiskohteita:

- Erityispätevyyksien tarve ja toimivuus monikulttuurisuuden kautta syntyviin uusiin työelämän osaamisalueisiin ja tehtäviin.
- Erityispätevyyksien tarve samantyyppisissä eriytyneissä tehtävissä, joissa työntekijöillä on erilaisia koulutustaustoja.
- Insinöörien ja diplomi-insinöörien alku- ja teolliseen tuotantoon liittyvät erityisosaamiset, joiden osaamista ei saada tutkintoon johtavassa koulutuksessa tai joissa oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus ja erityispätevyys on tutkintoon johtavaa koulutusta toimivampi tapa tuottaa osaamista.
- Matkailu- ja kulttuurituotteiden kehittäminen ikääntyville
- Erityispätevyyksien tarve sosiaali-alan tehtävissä, erityisesti lastensuojelun alalla
- Maatalouden alan näkökulma, erityisosaamisten tarve suhteessa tutkintokoulutukseen (erityisesti ympäristö, vesi ja energia -tehokkuus).

Opetusministeriön tavoitteena on kehittää mallia tiiviissä yhteistyössä korkeakoulujen kanssa, seurata hankkeiden toteuttamista, tukea hyviä käytänteitä ja tutkimusta oppisopimustyyppisestä täydennyskoulutuksesta korkeakoulutasoisesta osaamisen kehittämisestä. Opetusministeriö järjestää valtakunnallisen yhteistyöseminaarin 8.10.2009 Helsingissä korkeakouluille ja sidosryhmille.

ESR toimintalinja 3, Osaajana työmarkkinoille -kehittämisohjelman syksyn 2009 haussa (27.9-10.10 2009) painopisteenä ovat korkeakouluharjoittelun tehostamisen lisäksi hankkeet, joiden tavoitteet liittyvät valtakunnallisen perustan luomiseen oppisopimustyyppiselle täydennyskoulutukselle korkeakouluissa

Opetusministeriö tiedottaa yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittämiseen sekä pitkäkestoisen täydennyskoulutuksen tuotekehitystyöhän tarkoitettujen rahojen jaosta kesäkuun 2009 aikana. Rahoitus suunnataan siten, että se tukee oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen ja erityispätevyysien kehittämistä korkeakoulujen yhteistyössä.

Koulutukset tulee toteuttaa 16.3.2009 hakukirjeen ja opetusministeriön työryhmämuistion 2008:38 kriteerien mukaan. Työnantajilla on mahdollisuus osallistua tietopuolisen koulutuksen järjestämisen kustannuksiin.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelevien opiskelijoiden opintososiaaliset edut (mahd. päiväraha ansionmenetyksestä, perheavustus ja majoituskorvaus) perustuvat lakiin ammatillisesta koulutuksesta (630/1998), 39 §:n. Ammatillisesta koulutuksesta annettu laki ei koske korkeakouluja, joten niillä ei ole velvollisuutta maksaa oppisopimustyyppisen korkeakoulutuksen opiskelijoille opintososiaalisia etuuksia.

Opetusministeriö ei näe tarpeelliseksi valmistella lainsäädäntöä, jolla em. opintososiaaliset edut ulotettaisiin korkeakoulutettujen oppisopimustyyppisen täydennyskoulutukseen osallistuville. Opetusministeriön näkemyksen mukaan lähtökohtana tulisi olla, että oppisopimustyyppisessä täydennyskoulutuksessa opiskelijan työpanos on käytettävissä koulutuksen aikana ja työssä oppiminen liittyy opiskelijalle järjestettäviin työtehtäviin niin tiiviisti, että opiskelijalle maksetaan palkkaa koko opintojen ja työn ajalta.

Oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen toteuttamiseen rahoitusta saaneiden tulee varautua raportoimaan mm. aloittaneet ja valmistuneet opiskelijat, rahoituksen käyttö, koulutuksen jakautuminen tietopuoliseen ja työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen, työnantajayhteistyö, työantajien ja opiskelijoiden palaute koulutuksesta, käytetyt opetus-, ohjaus- ja hallintomallit ja korkeakoulun näkemys mallin toimivuudesta ja kehittämistarpeista. Raportoinnista annetaan ohjeet myöhemmin vuoden 2010 aikana.

Opetusministeriö tiedottaa korkeakoulutettujen oppisopimustyyppisen täydennyskoulutuksen vuoden 2010 rahoituksesta sen jälkeen, kun hallitus on antanut valtion talousarvioesityksen eduskunnalle 15.9.2009.

opetusministeri

Henna Virkkunen

ylitarkastaja

Sanna Hirsivaara

LIITTEET Liite 1 Hyväksytyt koulutukset
Liite 2 Hakijakorkeakoulut ja koulutusesitykset

TIEDOKSI OPM/KTPO/KTY/Kot
valtiosihteeri Heljä Misukka

Liite 1 Hyväksytyt koulutukset

Hakijakorkeakoulu	Yhteistyökorkeakoulut	Koulutus
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu	Helsingin kauppakorkeakoulu	Osaamisintensiivisen kasvuyrityksen liiketoiminnan hallittu johtaminen
Helsingin yliopisto	Tampereen yliopisto Tampereen teknillinen yliopisto Teknillinen korkeakoulu	Kuntapalveluiden tuotekehittäminen
Helsingin yliopisto	Tampereen yliopisto Lapin yliopisto	Talous- ja velkaneuvojan erityispätevyys
Jyväskylän ammattikorkeakoulu		Vientimyynti- ja osto-osaaminen
Jyväskylän yliopisto	Helsingin yliopisto Tampereen yliopisto Åbo Akademi	Kansainvälinen yritysviestintä
Metropolia ammattikorkeakoulu	Pirkanmaan ammattikorkeakoulu	Kirurgisen erikoissairaanhoidon osaaja
Mikkelin ammattikorkeakoulu	Savonia -ammattikorkeakoulu Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu Diakonia -ammattikorkeakoulu	Diabeetikon hoitotyön ja kuntoutuksen erityisosaaminen
Savonia -ammattikorkeakoulu	Jyväskylän ammattikorkeakoulu Mikkelin ammattikorkeakoulu	Perioperatiivinen hoitotyö
Teknillinen korkeakoulu	Oulun yliopisto	Erityispätevyyttä yhdyskunta ja aluesuunnittelijoille
Turun yliopisto		Satama-alan oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus